

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.III.20.050/2015/5.szám

A Kúria a Dr. Halmos Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Halmos Péter ügyvéd) által képviselt felperesnek a dr. Komlódi András ügyvéd által képviselt II.r. és a Simon Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Dömse Boglárka ügyvéd) által képviselt III.r. alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Szigetvári Járásbíróság előtt 1.P.20.558/2013. szám alatt megindított és másodfokon a Pécsi Törvényszék 3.Pf.20.496/2014/4. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről 16. szám alatti felülvizsgálati kérelem folytán a 2015. május 6. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a II.r. és III.r. alpereseknek külön-külön 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, míg a le nem rótt 110.000 (száztízezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 1989. november 21. napján természetes szülés útján hozta világra második gyermekét a Városi Kórház és Rendelőintézetben, a jogutódja az alapító II.r. alperes és a gyógyászati tevékenységet folytató III.r. alperes megállapodása alapján. A felperes a szülést megelőzően rendszeresen járt terhesgondozásra, terhességének 26. hetétől kórházi kezelésre szorult nyitott méhszáj és görcsök miatt. A kórházban az urológus szakorvos vesegyulladásnak véleményezte a felperes állapotát, antibiotikumos kezelést is kapott. A felperesnél a szülést megelőzően nem állt fenn olyan betegség, vagy állapot, ami miatt a természetes úton való szülés levezetésének

alkalmazása ellenjavallt lett volna, a szüléskor, de azután sem lépett fel komplikáció. 1990-től a felperesnél több betegséget diagnosztizáltak; hüvelyfal süllyedést, végbélsérvet, hüvelyplasztikára is sor került, és női medence gyulladásos betegsége miatt is kezelték, majd 2007-ben a székelési panaszai miatt vizsgálták. A pécsi klinika orvosa, dr. Cz.J. által kiállított ambuláns lap epikrízis részében 2008. január 30-i dátummal az szerepel, hogy „a felperesi betegnél szülés kapcsán keletkezett sérülések miatt kivizsgálást végeztek, amiatt korábban műtétei történtek”. A Pécsi Munkaügyi Bíróság előtt folyamatban volt eljárásban a felperes az Igazságügyi Szakértői és Kutató Intézetek Budapesti Orvosszakértői Intézet Csoportját bízta meg szakértői vélemény készítésére. Dr. F.I. igazságügyi orvosszakértő vizsgálta meg a felperest 2009. január 28. napján, akinek a felperes átadta a 2007 után keletkezett orvosi dokumentációját. A felperes a szakértői meghallgatása során nyilatkozott arról, hogy hasi, alhasi fájdalmai miatt részletes kivizsgálásban részesült, végbélfal kiboltosulást igazoltak nála, korábban hasi műtétje volt, illetve hüvelyplasztikán is átesett, és mindez az előadása szerint a szülése során keletkezett sérülések miatt alakult ki. A felperes a szakértői vélemény elkészítése idején is több betegségben szenvedett, ezek egyikéről sem állapítható meg egyértelműen, hogy az a perbeli szülésre vezethető vissza.

A felperes a 2010. január 6. napján benyújtott keresetében 1.100.000 forint nem vagyoni kára megtérítésére kérte a III.r. alperes, vagylagosan a II.r. alperes kötelezését. Arra hivatkozott, hogy a második gyermeke szülésénél a kórház alkalmazottai, figyelemmel a szülést megelőző betegségeire, valamint a szülést megelőzően kapott gyógyszerekre, nem a helyes szülési levezetési módot, a császármetszést választották. Álláspontja szerint ezzel függnek össze jelenlegi betegségei, különösen alhasi egészségügyi problémái, így vese betegségei, alhasi bántalmai, bélsüllyedése és urológiai problémái. A felperes előadása szerint a Pécsi Munkaügyi Bíróság előtt folyamatban volt perben dr. F.I. igazságügyi orvosszakértőtől értesült először arról, hogy a második szülést megelőzően történt kórházi tartózkodása során, a részére a kórházban adott gyógyszerek és injekciók hatására a méhe és ízülete megkeményedett, ezért nehezen tárgult, amely körülmény miatt a szülés nem természetes úton, hanem csak császármetszéssel történhetett volna.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték, elévülési kifogást is előterjesztettek.

Az elsőfokú bíróság az új eljárásában meghozott ítéletével a keresetet elutasította. Megállapította az ítéletének indokolásában, hogy az alperesek elévülési kifogására figyelemmel vizsgálta, hogy a kártérítési követelés elévülése mikor kezdődött. A felperes által

meghatározott károsodás bekövetkeztekor, 1989. november 21. napján a kártérítési követelése elévülése elkezdődött, függetlenül attól, hogy a károsultnak arról volt-e tudomása. A felperes hivatkozására figyelemmel vizsgálta a Ptk. 326. § (2) bekezdésében meghatározott elévülés nyugvásának a feltételeit is, és e körben annak tulajdonított jelentőséget, hogy a felperes mikor jutott teljes körűen az igényérvényesítéshez szükséges információk birtokába. Rámutatott arra, hogy a tanúként meghallgatott dr. F.I. tanúvallomásában cáfolta a felperes előadását, miszerint a szakértő akár csak vélelmezte is volna, hogy a felperes által megjelölt egészségi panaszai és a felperes 1989-ben történt szülése között bármiféle ok-okozati összefüggés lenne és ezzel kapcsolatos egyértelmű tájékoztatást adott volna a felperesnek. A tanú éppen azt adta elő, hogy a szakvéleményének a kórelőzményi adatok része a felperes előadását tartalmazta, a felperes volt az, aki egyes egészségi panaszai és szülése közötti okozati összefüggést, szülési sérüléseket előadta, és csatolta részére a 2007-es orvosi vizsgálatra vonatkozó ambuláns lapot, ahol található utalás annak epikrízis (azaz a kórtörténet rövid kivonatát tartalmazó) részében a szüléssel kapcsolatos sérülésekre. A tanú hangsúlyozta, hogy a munkaügyi bíróság előtti eljárásban a felperes szülését semmilyen módon nem vizsgálta, orvosi dokumentáció is csak 2007-től állt rendelkezésére, vizsgálata tárgyát teljesen más képezte. Minderre figyelemmel az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kereset benyújtás 2010. január 6-i időpontjában a felperes követelése már elévült.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a döntéséhez szükséges körben helyesen állapította meg, helyes jogszabályokat hívott fel az ítéletében, a levont jogi következtetés és érdemi döntés is helytálló volt az elévülést illetően. Megállapította, hogy dr. F.I. tanúvallomásából és az ambuláns lap tartalmából az a következtetés vonható le, hogy a felperes nem a magánszakértői vizsgálatkor és véleményből jutott az igénye érvényesítéséhez szükséges információk birtokába, hanem a vizsgálat idején már ezen információk birtokában volt és azt dr. F.I.-nek elő is adta. A kártérítési követelés elévülésének nyugvása legkésőbb az ambuláns lap kiállításának napjáig állhatott fenn, amelyhez képest a felperes a keresetet a Ptk. 326. § (2) bekezdése szerint egy éves határidőn túl terjesztette elő, tehát követelése elévült.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet és abban annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet a rendelkezésre álló tényeket és bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte, téves következtetésre jutott, a Pp. 206. § (1) bekezdését sértette meg. Sérült a Pp. 3. § (3) bekezdése is,

arra figyelemmel, hogy „a bíróság tájékoztatása nem korlátozódhat csak általános és formális kioktatásra”. Életszerűtlen, hogy az orvosi végzettséggel nem rendelkező felperes teljes körű tudomással rendelkezett volna a 2008. január 30-i ambuláns lappal összefüggésben a kárigényét illető tényekről. A meghallgatott dr. F.I. tanúvallomása nem teszi egyértelművé azt, hogy a 2007-es orvosi vizsgálatra vonatkozó ambuláns lap birtokában, avagy azt követően a szakértő vizsgálatáig, a felperes teljes körűen az igényérvényesítéshez szükséges információk (okozati összefüggés) birtokába jutott volna. Hivatkozott arra, hogy az elévülés nyugvása körében annak van jelentősége – utalt e körben más hasonló esetekre – ha a jogosult mind objektíve, mind szubjektíve, tehát minden tekintetben a követelés érvényesíthetőségének helyzetébe került. Nem került sor a felperes és dr. F.I. szembesítésére, így az ellentmondások feloldására annak a nem bizonyított ténynek a tekintetében, amelyre a jogerős döntés hivatkozik, miszerint a tanúval maga a felperes közölte volna a kórelőzményi adatokat. E tekintetben tehát az ítéletben megállapított tényállás feltáratlan, illetve megalapozatlan. A jogerős ítélet sérti a Pp. 3. § (3) bekezdését, a Pp. 206. §-át, a 164. §, a 324. és 326. § (2) bekezdését.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályban tartását kérték.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Mindkét bíróság egyezően, elévülés miatt utasította el a felperes keresetét. A felperes felülvizsgálati kérelme két eljárásjogi okból tartja jogszabálysértőnek a jogerős ítéletet. Az egyik ok a bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó Pp. 206. § (1) bekezdésének a sérelme, a másik pedig, hogy a bíróság nem teljesítette a Pp. 3. § (3) bekezdésében írt tájékoztatási kötelezettségét; e hibák következményeként sérült az elévülésről, különösen annak nyugvásáról szóló anyagi jogi szabály. A Pp. 206. § (1) bekezdésében meghatározott mérlegelés szabályának lényege az, hogy az ügy eldöntése szempontjából jelentős kérdések-tények eldöntéséhez szükséges bizonyítékokat a bíróság gyűjtse össze, ahhoz képest, hogy az adott esetben az anyagi jogszabály állapítja meg, hogy mi a bizonyítandó kör, de azt is meghatározza, hogy kit terhel a bizonyítás, illetőleg ez a szabály arról is szól, hogy a meglévő bizonyítékok mérlegelésének-értékelésének miként kell történnie. Ha nem ezeknek megfelelően történik a bizonyítékértékelés, akkor valóban sérül a Pp. 206. § szabálya. Ez esetben a megalapozatlanság jelenti az ítélet jogszabálysértő

voltát. Abban az esetben, ha a bizonyítékok beszerzése nem jó, akkor azért, ha a begyűjtött anyag értékelése súlyosan hibás, akkor pedig azért állapítható meg a jogerős ítélet megalapozatlansága. Ennek a mérlegelési szabálynak a felülvizsgálati eljárásban kialakított jelentős bírói gyakorlata van, ezt a felperes ismeri, arról szinte teljes körű ismertetést adott a felülvizsgálati kérelmében.

Az adott esetben azonban ilyen megalapozatlanság nincs, ahogy nincs a bíróságot terhelő tájékoztatási kötelezettség megsértése sem. A perben az igénye érvényesítéséhez lényeges tényeket a felperes megjelölte, az azokhoz kapcsolódó, azokat a bizonyítékokat pedig szolgáltatta, amelyek alapján az elévülés kérdésének elbírálásához szükséges körülmények megítélhetőek voltak. E körben helyesen vizsgálta a jogerős ítélet, hogy a felperes károsodása mikor volt, volt-e az elévülés nyugvása, ha igen, mikortól és az mikor szűnt meg, ami az igényérvényesítés egy éves idejének kezdetét jelenti. A jogerős ítélettel szemben az a felperes felülvizsgálati állítása, hogy az elévülés elkezdődésével egyidőben bekövetkezett az elévülés nyugvása is, és az akkor szűnt meg, amikor egy másik perben a felperes magánszakértője, dr. F.I. véleményt adott. Ám azt sem tartja olyannak, ami az igényérvényesítési lehetőség megnyíltát megalapozottan igazolná; döntően ezért tartja megalapozatlannak az ítéletet. Ha ez a hivatkozása igaz lenne, a felperes igénye ma is az igényérvényesítés nyugvásának az állapotában lenne.

A per lényeges tényei a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapíthatóak voltak, így egyértelmű, hogy semmiféle további tájékoztatási kötelezettsége a bíróságnak nem volt. Egyértelmű, hogy a felperes állított károsodása 1989. november 21-én következett be, amikor a III.r. alperes jogelőd kórházában a második gyermekét természetes úton, hüvelyi szüléssel világra hozta. A kára bekövetkeztét a felperes maga teszi erre az időre és köti ehhez az eseményhez. Ehhez képest ekkor elkezdődött az elévülés is, mert a bekövetkezett károsodás miatt a kártérítési követelés esedékessé vált. Abban sincs vita, hogy ekkor kezdődött el az elévülés nyugvása; a másodfokú bíróság mondja azt, hogy a nyugvást nem a dr. F.I. szakértői véleménye szüntette meg. Azt, hogy a felperes mikor került az igényérvényesítés állapotába, a felperes maga sem jelölte meg pontosan. Ezt a perben még dr. F.I. szakértői véleményéhez kötötte - ahhoz képest egy éven belül volt a perlés -, de a jogerős ítélet ismeretében ezt már maga teszi vitássá a már említett önellentmondással. Való igaz, hogy a felperes számtalan betegsége miatti egészségkárosodása szüléshez kötése miatti kártérítési igényének nyugvása pontosan nem állapítható meg. Az azonban biztosan megállapítható, hogy a dr. F.I. szakértői véleménye nem jelentette a nyugvás megszűnését annak folytán, hogy a felperes ekkor került volna az igényérvényesítés állapotába. Ez több okból mondható, főként azért, mert az írásbeli szakvéleményben is leírja a szakértő, hogy amely betegségek fennálltát állította a felperes és azokat az 1989-es szüléshez

kötötte, azt annak alapján írta, hogy ezeket neki a felperes mondta. Ezt a magánszakértő tanúkénti meghallgatásakor ugyancsak előadta, amit a felperes nem is cáfolt a perben. Vagyis a betegségek szüléshez kötését a szakértő nem a saját vizsgálata alapján mondja véleményként. Dr. F.I. ismerte a dr. Cz.J. orvos által kiállított, egy évvel korábbi ambuláns lapot, amely 2008-as keltezésű és ha annak tartalmát tekintenénk a nyugvás megszűnéseként, a felperes ez esetben is elkésett az igényérvényesítéssel. Erről azt állítja a felperes, hogy a laikus számára nem jelentheti életszerűen a teljes körű tudomásszerzést. Erről, illetőleg a felperesnek a saját állapotáról való ismerete azt jelenti, hogy nem orvosi, diagnosztikus megállapítások ismerete várható el tőle, hanem a betegségei ténylegességének meglétét és azt kell ismernie, hogy ezt neki ki okozta. A felperes valóban nem dr. F.I.-tól, de dr. Cz.J.-től már esetleg tudhatta az egészségkárosodása körülményeit, de az állapítható meg, hogy a felperes már jóval korábban ismert minden olyan körülményt, ami alapján perelhetett volna, még ha annak pontos ideje nem is, de az megállapítható, hogy a kereset megindításakor már jóval eltelt minden határidő. Minderre figyelemmel a jogerős ítélet a lényeget illetően jól mérlegelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, a döntése megalapozott és nem állapítható meg jogszabálysértés, mert az elévülésre vonatkozó anyagi jogi szabályokat helyesen értelmezte és alkalmazta, így a követelés esedékességére [Ptk. 360. § (1) bekezdés], az elévülés kezdetére [Ptk. 326. § (2) bekezdés] és nyugvására [Ptk. 326. § (2) bekezdés] vonatkozó szabályokat, és helyesen állapította meg, hogy a felperes követelése elévült, az elévült követelést pedig bírósági úton érvényesíteni nem lehet [Ptk. 325. § (1) bekezdés].

A kifejtettekre tekintettel a Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet a felperes felülvizsgálati kérelmében megjelölt okokból nem jogszabálysértő, ezért azt Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest az alperesek felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdésén és a 14. §-án alapul.

Budapest, 2015. május 6.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

kúriai tisztviselő
HM